

หลักการใช้ "คำสรรพนาม" ในภาษาไทย

🕒 **นำเสนอเมื่อ** 14 ก.ย. 2552

ประพันธสรรพนาม คือ สรรพนามที่ใช้แทนนามหรือสรรพนามที่อยู่ข้างหน้าและทำหน้าที่เชื่อมประโยค ได้แก่ คำว่า ที่ ซึ่ง อัน ตำแหน่งของคำสรรพนามนี้จะเรียงชิดติดอยู่กับคำนามหรือสรรพนามเสมอ เช่น

ฉันเกลียดหมูที่มีมัน

นักเรียนซึ่งขยันเรียนสอบได้ที่ 1

เพชรอันมีรอยร้าวย่อมมีค่า

สรรพนามใช้เน้นความรู้สึกของผู้พูด จะเรียงไว้หลังคำนามเพื่อเน้นความรู้สึกต่างๆ ของผู้พูด ความรู้สึกยกย่อง คั่นเคย ดูหมิ่น หรือความรู้สึกอย่างใดก็ได้ เช่น

นี่! เจ้าเหมียวแกจะชนไปถึงไหน

พุทโธ! ใครจะไปโทษเด็กมันได้ลงคอ

อาจารย์ท่านเมตตาต่อลูกศิษย์เสมอต้นเสมอปลาย

1. บุรุษสรรพนามอาจเป็นได้หลายบุรุษ ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของคำเป็นสำคัญ เช่น
เราจะทำงานวัน (เป็นบุรุษที่ 1)
เรานะ ทำงานบ้านเสร็จแล้วหรือ (เป็นบุรุษที่ 2)
ฉันนี่เขาเหนื่อย เขาขอหยุดพักหนึ่งวันนะ (เป็นบุรุษที่ 1)
2. วิภาคสรรพนาม คำว่า ต่าง บาง กัน นั้นต้องใช้แทนนาม หรือสรรพนาม ถ้าทำหน้าที่ขยายคำนาม คำสรรพนาม กริยา วิเศษณ์ จัดเป็นคำวิเศษณ์ เช่น
ชาย **บาง**หญิง **บาง**
เรียน **บาง**เล่น **บาง**
ต่าง **จิต**ต่าง **ใจ** คำบางและต่างด้านบนนี้ เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำนามและคำกริยา
3. ปฤจฉาสรรพนาม กับอนิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนามทำให้ประโยคมีเนื้อความเป็นคำถามที่ต้องการคำตอบ ส่วนอนิยมสรรพนามไม่ทำให้ประโยคเป็นประโยคคำถาม เช่น
ใคร **ไม่**ทำเลขข้อนี้อัน (ใคร เป็นคำถามต้องการคำตอบ)
ใคร **ไม่**ทำเลขข้อนี้อัน (ใคร เป็นความบอกเล่าที่ไม่ชี้เฉพาะเจาะจง ไม่ต้องการคำตอบ)

คำสรรพนามทำหน้าที่ได้หลายประการดังต่อไปนี้

1. เป็นประธาน เช่น - เธอรู้สึกไม่สบายมากวันนี้ - ฉันจะไปเที่ยวเชียงใหม่
2. เป็นกรรม เช่น - เธอชอบอะไร - อย่าไปโทษเธอเลย
3. ใช้เรียกขาน เช่น - ทานคะ ไคร่มา
4. เป็นส่วนเติมเต็ม เช่น - เด็กคนนั้นเหมือนเธอมาก - ช่างเครื่องยนต์ที่เชี่ยวชาญที่สุดคือเขา
5. คำสรรพนามบางคำใช้แสดงความรู้สึกของผู้พูดหรือบอกฐานะของบุคคลที่กล่าวถึง เช่น - อาจารย์ท่านสอนเก่งมาก - ดาทองแก่ทำไร
6. นิยมสรรพนามใช้ชี้ระยะ เช่น - นี่ไกลกว่านั้นและโน่นไกลที่สุด
7. อนิยมสรรพนามใช้บอกความไม่เจาะจง หรือแสดงความสงสัย เช่น - ฉันไม่เห็นอะไรอยู่ในตู้
8. ประพันธสรรพนามใช้เชื่อมประโยค เช่น - ฉันรักคนไทยที่รักชาติไทย

แหล่งที่มา : <https://www.myfirstbrain.com>